

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Zoutelaan 170 (Knokke-Heist, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2022I294
September 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

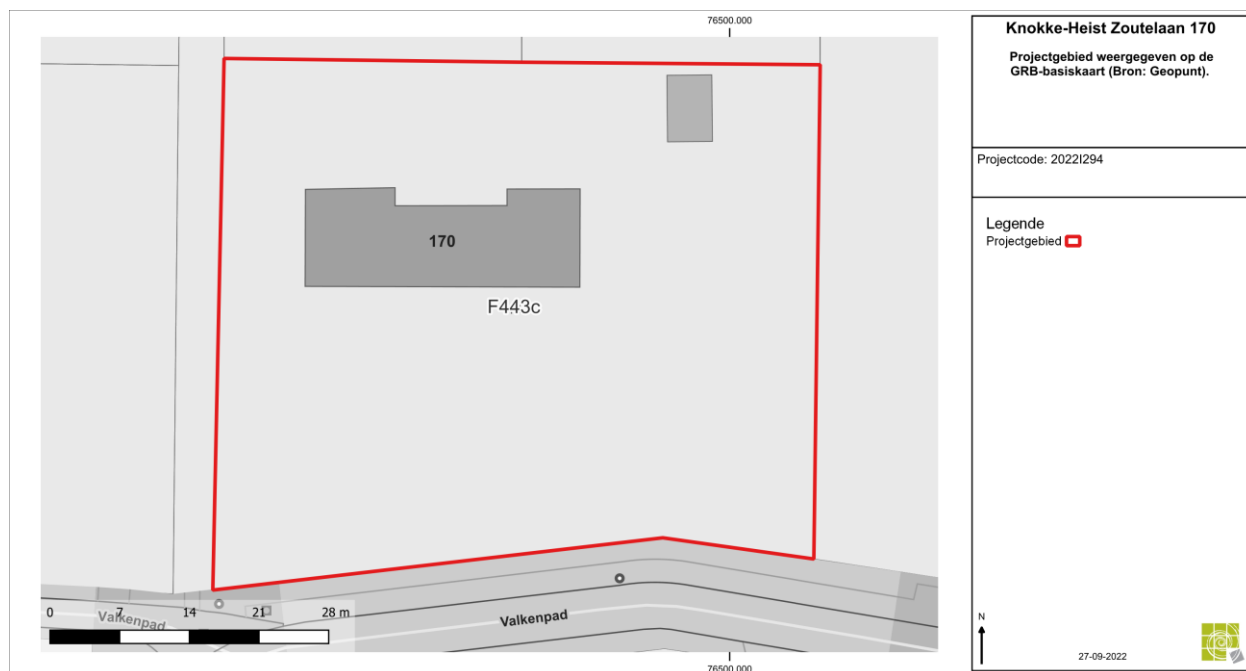

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Knokke-Heist
	Deelgemeente	Knokke
	Postcode	8300
	Adres	Zoutelaan 170 8300 Knokke
	Toponiem	Zoutelaan 170
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 76430$ $Y_{\min} = 227140$ $X_{\max} = 76520$ $Y_{\max} = 227202$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Knokke-Heist, Afdeling 2, Sectie F, nr. 443c Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande woning en bijhorende structuren en de realisatie van een nieuwbouw met ondergronds volume, omliggende verharding en buitenzwembad. Het projectgebied is ca. 3024 m² groot en wordt ingenomen door een woning met half verzonken niveau, verharding, zwembad en tuin. De bestaande woning heeft een oppervlakte van ca. 226 m² en valt deels samen met de footprint van de geplande nieuwbouw. De nieuwbouw met bijhorende structuren heeft een gecombineerde oppervlakte van ca. 986 m². De buitenaanleg betreft het planten van enkele struiken en het inzaaien van gras.

Knokke-Heist is gelegen in de kustpolders. Ten noordoosten van de dorpskern bevindt zich het natuurreservaat 'Het Zwin'. Ten zuiden van het onderzoeksgebied bevinden zich de Blinckaertduinen. Knokke is gelegen ter hoogte van een oudere zee-engte. De omgeving van het projectgebied is pas ingepolderd gedurende de 18^e eeuw. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarbij de top bestaat uit duinafzettingen van het Holocene. Deze duinafzettingen rusten op geulafzettingen uit het Holocene. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geëgaliseerde duingronden weer en duingronden met grote pannen en lage duintjes. Vanwege de ligging binnen gebied dat pas relatief laat is ingepolderd was het gebied voordien weinig geschikt voor permanente bewoning of bewerking.

Op het cartografische materiaal is te zien dat het terrein reeds teruggewonnen is op de zee en deel uitmaakt van het duinengebied. Op de Ferrariskaart zijn duinen afgebeeld en is geen bebouwing weergegeven. Ten oosten, op het uiteinde van de Blinckaertduinen is een fort te zien. Dit betreft Fort Sint Paulus dat werd opgetrokken tijdens de 80-jarige oorlog en deel uitmaakt van de Spaans-Staatse linies. Ook op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is te zien dat het terrein vrij is van bebouwing. Pas in de 20^e eeuw wordt de omgeving van het onderzoeksgebied ontwikkeld. Binnen de orthofotosequentie is weinig verandering op te merken de voorbije decennia. Op het oudste luchtbeeld is te zien dat de huidige woning reeds aanwezig is. Vanaf het beeld van de jaren '80 is het zwembad en bijgebouw op te merken. Verder is geen evolutie waar te nemen de voorbije decennia.

In de omgeving zijn nog maar enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. Hierbij werden voornamelijk resten van landindeling en sporen uit de 18^e en 19^e eeuw in kaart gebracht. Verder westwaarts maakt de CAI melding van de vondst van een middeleeuwse boot in 1913 op grote diepte, op de rand van het zeegat. Ten westen van het onderzoeksgebied, tegen de Zeedijk, werd bij onderzoek in 2020, het restant van een antitankgracht uit WOII aangetroffen. Deze maakte deel uit van de 'Atlantikwall'. Verder bestaan de gekende waarden in de ruime omgeving in hoofdzaak uit cartografische indicatoren zoals wegen, dijken en hoeves uit de vroegmoderne periode. Direct ten westen van het onderzoeksgebied zijn op het kaartblad van de CAI ook 2 kustbatterijen uit WOI aangeduid, deze WOI structuren werden tijdens WOII vaak geïncorporeerd in de Atlantikwall. De Atlantikwall betreft geen aaneengesloten linie maar een serie van versterkte punten die ondersteund worden door defensieve en logistieke elementen in de diepte. Concreet bestaat de archeologische verwachting in de omgeving van het onderzoeksgebied uit vroegmoderne relict en oorlogserfgoed.

Vanwege de relatief beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied, overlapping met bestaande ondergrondse volumes en een beperkte archeologische verwachting wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Zoutelaan te Knokke worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. De cartografische en landschappelijke gegevens wijzen op een ligging ter hoogte van een oude zee-engte die pas stelselmatig wordt ingepolderd vanaf de 16^e-17^e eeuw. Vervolgens worden bovenop de geulafzettingen tijdens de voorbije eeuwen duinzand afgezet. Dit impliceert dat het terrein in het verleden weinig geschikt was voor bewerking of permanente bewoning. Naast deze beperkte verwachting moet ook rekening gehouden worden met de huidige bebouwing met half verzonken verdieping, aanwezige funderingen en nutsleidingen en buitenzwembad. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het bodemarchief vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat het bodemarchief ten dele gefragmenteerd is. Indien dit gegeven wordt afgetoetst aan de relatief beperkte oppervlakte van de geplande werken kan enkel geconcludeerd worden dat bijkomend onderzoek in dit geval niet zal leiden tot wezenlijke kenniswinst. Meer dan een quasi contextloze indicator kan bij verder archeologisch onderzoek niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

Wel moet gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de sloop van de bestaande infrastructuur en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Zoutelaan te Knokke. Vanwege de lage archeologische verwachting en de relatief beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied worden bijkomende onderzoeksdaten als weinig zinvol ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.